

Bemærkninger til forslaget

Beslutningsforslaget har overordnet til hensigt at sikre, at lovforslag og handlingsplaner søger at fremme et bæredygtigt samfund. Det vil i praksis kræve en række vurderinger af de forslag, der fremsættes i Folketinget.

Ved FN-mødet for miljø og udvikling (UNGASS) i 1997 blev medlemslandene opfordret til at udarbejde en national strategi for bæredygtig udvikling. Regeringen vil først i år 2002 fremsætte en sådan strategi. Forslagsstillerne mener imidlertid, at det haster med at implementere en bæredygtighedsvurdering i lovgivningen, fordi omfanget af lovgivningen gør det nødvendigt at foretage en helhedsvurdering af effekterne af lovene. Derfor fremsættes forslaget om bæredygtighedsvurdering nu.

Baggrunden for forslaget er princippet om bæredygtighed, som det blev formuleret i Brundtlandrapporten i 1987. Her defineres en bæredygtig udvikling som en udvikling, der »opfylder de nuværende behov uden at bringe fremtidige generationers muligheder for at opfylde deres behov i fare.«

Bæredygtighed er således dybest set et spørgsmål om fordeling mellem generationer. I hvor høj grad der skal tages hensyn til kommende generationer, er således et etisk og politisk spørgsmål, som beslutningstagerne skal tage højde for, når lovgivningen udformes. Derfor skal bæredygtigheden af lovforslag indgående vurderes, inden lovforslagene fremsættes.

Siden Brundtlandrapporten har der været en tendens til alene at tillægge begrebet bæredygtighed en miljømæssig dimension. Kravet til bæredygtighed har alene været, om udviklingen var miljømæssigt bæredygtig – uden skelen til samfundsudviklingen i øvrigt.

Forslagsstillerne tilgang til bæredygtighedsbegrebet er imidlertid ikke alene miljømæssig. Forslagsstillerne mener, at udviklingen også skal være samfundsmæssigt bæredygtig. Derfor skal der ske en afvejning

mellem forskellige miljøproblemer indbyrdes og mellem miljø og andre forhold, der er væsentlige for velfærden. En sådan tilgang er i overensstemmelse med både regeringens¹⁾ og Brundtlandkommissionens definition af bæredygtighed, hvor naturhensynet kun er et blandt flere elementer i en bæredygtig udvikling. Om en udvikling er bæredygtig, afgøres ved at se på samtlige de værdier, der bringes videre til de kommende generationer.

For at afgøre, om en udvikling er bæredygtig, er det nødvendigt at »operationalisere« begrebet. Hidtil har bæredygtighedsbegrebet kun marginalt været omsat til praktiske politiske tiltag, og det er langtfra sket metodisk og systematisk. Dette beslutningsforslag har til formål at indarbejde bæredygtighedsbegrebet i lovforslag, således at de samlede samfundsmæssige konsekvenser, herunder de miljømæssige, økonomiske, sociale og beskæftigelsesmæssige konsekvenser, systematisk vurderes, før et lovforslag fremsættes i Folketinget.

Med henblik på at operationalisere begrebet om bæredygtighed peger OECD på nedenstående indikatorer som mulige indikatorer for en bæredygtig udvikling²⁾:

Økonomiske indikatorer

- Økonomisk udvikling: Bruttonationalproduktet (BNP) og nettonationalindkomsten
- Opsparingsrate
- Produktivitet
- Finansiell status: Udlandsgæld i forhold til BNP og statsgæld i forhold til BNP

Sociale indikatorer

- Arbejdsløshed
- Uddannelsesniveau
- Sundhedstilstand
- Indkomstfordeling og fattigdom

¹⁾ Miljøvurdering af finanslovforslaget for 2000, s. 6-7.

²⁾ Miljøvurdering af finanslovforslaget for 2000, s. 22.